

MİNİMALİZM FELSEFESİ VE MEKÂNA YANSIMALARI

Nihan ÜNAL

ndaloglu@yahoo.com.tr, ORCID: 0000-0002-7996-0383

Ünal, Nihan "Minimalizm Felsefesi ve Mekâna Yansımaları". idil, 87 (2021 Kasım): s. 1593–1598. doi: 10.7816/idil-10-87-03

ÖZ

Ortaya çıkışından günümüze kadar çok farklı alanlarda etkisini göstermiş olan Minimalizm akımı, günümüz insanının yaşamına her yönüyle etki etmiştir. Birçok sanat akımından haberi olmayan kişiler dahi sınırlı olsa da Minimalizm hakkında fikir sahibidir. Minimalizm bir şekilde çoğu insanın hayatına dokunmuştur. Bunun sebebi ise, bir sanat akımı olmasının yanı sıra bir yaşam felsefesi olarak kabul görmesidir. Minimalizm felsefesinin bu kadar yaygın olmasının sebeplerinden bir diğeri ise bu felsefenin hayatın her ölçeğinde görülmesinin mümkün olmasıdır. Çalışmanın amacı; Minimalizm akımını irdelemek, dönüm noktalarına ışık tutmak, başlangıcından günümüze kadar geçirdiği evrimi araştırmak ve felsefe haline gelişiyile yaşam alanlarına nasıl yansıdığını incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Minimalizm, felsefe, mekan, algı

Makale Bilgisi:

Geliş: 14 Ağustos 2021

Düzeltilme: 20 Eylül 2021

Kabul: 26 Kasım 2021

Giriş

Başlangıçta amacı Soyut Dışavurumculuk akımına bir tepki olan Minimalizm, kendisini müzik ve güzel sanatlarda ortaya koymuştur (Karahan, 2015: 21). Akımın ismi “Cool Art”, “ABC Sanatı”, “Serial Art”, “Primary Structures”, “Art in Process”, “Systemic Painting” gibi ifadelerle anılmış olsa da, hiç birisi “minimal” sözcüğü kadar açıklayıcı bulunmamıştır (Germaner, 1960: 76). Asıl amacı izleyiciye veya dinleyiciye tasarlanan ürünün özünü olduğu gibi aktarmak olan bu akım, modernist yaklaşıma farklı bir bakış açısı kazandırmıştır. Amaç süslemelerden ve bezemelerden tamamen kaçınmak kadar yüzeysel değildir. Amaç; tasarımın kalitesini arttırmak için herhangi bir ekleme yapılmasına ihtiyaç duyulmamasını sağlamaktır (Franco, 2002: 28). Bahsedildiği üzere bir tepki olarak doğsa da Minimalizm dönemin ekonomik, teknolojik ve sosyal gelişimleri sonucu kullanıcıların ihtiyacına yönelik sonuçlar doğurmaktadır. O’Doherty’nin sözleriyle özetlenecek olursa;

Dönemin toplumsal dönüşüm talepleri ve sanatın anlatım olanaklarını aşma çabasıyla, sanatın biçimi irdelenirken, sanatın işlevi de sorgulanmaktadır. Minimalizm akımı, modernist biçimci anlayışların bir devamı gibi görüne de mekâna ve izleyiciye yönelik farklı tavırla bu anlayışı tersyüz etmiştir (O’Doherty, 2010: 16).

Minimalizm kavramı ilk olarak 1960’lı yıllarda ortaya çıkmış olsa da 90’lı yıllarda daha büyük bir kitle tarafından benimsenmiştir. Bunun özellikle 90’larda belirmesinin sebepleri, çağın getirdiği imkânlar olduğu kadar insanların gittikçe karmaşılaşan hayatlarında yalın güzellikleri özlemiş olmalarıdır (Bedük, 2003: 6). Adından da anlaşılacağı üzere Minimalizm; sanat, edebiyat veya tasarım gibi olguları ele alırken bunların en yalın gerekliliklerini ve en sade hallerini kullanmaktır. Alman düşünür Hegel, minimalizmi şu sözlerle ifade etmiştir: “Sade ama basit olmayan, yalın ama yavan olmayan bir güzellik anlayışıdır”. Minimalizm kendini yalnızca farklı disiplinlerde değil, farklı kültürlerde, milletlerde ve inançlarda da göstermiştir. Japon kültürü, Tavan Klasisizmi, Budizm, Tasavvuf, İskandinav kültürü, Janteloven, Stoa Felsefe Okulu; hepsi bir noktada minimalist felsefeyle ilişkilendirilmektedir (Başak, 2021:178). Birbirinden farklı bu inanışların ve felsefelerin minimalizm gibi bir ortak noktada buluşmalarının sebebi; minimalizmin yalnızca bir tarz olarak var olmamasından kaynaklanmaktadır. Minimalizm; bir varoluş biçimi ve bir tutumdur. Gürültüye, düzensizliğe ve görsel karmaşaya karşı temel bir tepkidir. Minimalizm dış görünüşün değil maddelerin özünün arayışındadır (URL 1). Her ne kadar Minimalizmin çıkış sebeplerinden biri soyut dış avurumculuğa bir tepki göstermek olsa da etkilendiği ve ilham aldığı başka tasarım akımları da vardır. Bunlardan biri De Stijl bir diğeri ise geleneksel Japon tasarımıdır. Döneminin sınırları içerisinde irdelendiğinde, sahip olduğu farklı yaklaşımı bu akımlara borçludur. Sanat akımlarının yanı sıra, minimalizmin temelleri Budizm’in uzantısı olan Zen Felsefesine de dayanmaktadır. Minimalizm günümüzde geldiği noktayı yalnızca ilham aldığı farklı akımlara değil, etki gösterdiği farklı disiplinlere de borçludur. Dünya çapında, yaratıcılık gerektiren her branşta minimalizme ait çarpıcı örnekler bulmak mümkündür. Wim Mertens’in What You See is What You Hear (Gördüğünüz Şey Duyduğunuz Şeydir) turnesi müzik adına verilebilecek olan örneklerden biridir (URL 2). Neoklasik besteleri ile bilinen sanatçının bu turnesinde ona eşlik eden orkestrasında yalnızca bas, çello, piyano, keman, viyola ve altı adet vokal eşlik etmiştir. Minimalizmin tasarım kıstaslarında ana amaç yansıtılmak istenileni olduğu gibi yansıtmaktır. Bu sebeple malzeme ve renkte seçimler yalın tutulurken, ışık ve gölge gibi olgulara öncelik verilir. Akımın en önemli temsilcileri olarak Carl Andre, Sol LeWitt, Robert Morris, Richard Serra, Donald Judd ve Dan Flavin sıralanabilir.

Minimalizm Düşüncesi

Minimalizm felsefesi, kişileri çağın getirdiği karmaşadan soyutlamayı amaçlayan bir felsefedir (URL 3). Bu felsefe, minimalist tasarıma sahip bir çevrede yaşamaktansa bireysel olarak minimalist olmaktan geçmektedir. İşin özü, kişinin hayatındaki her şeyi sadeleştirmesidir. Bu sadeleştirme çabasının sebebi ise kişilerin günümüzde yaşadığı tüketim toplumundaki karmaşada rahat bir soluk alabilmesidir. Esinlendiği Zen Felsefesi’nde ise durum şu şekilde açıklanmaktadır: ‘Zen yöntemi, uygulayıcılara eleştirel bir perspektif içinde, doğaya ve canlı varlıklara saygı duymayı, maddiyattan kopmayı, arzuyu ve başarıyı bir yana bırakmayı, toplumsal kabulden hoşlanmamayı, narsistik kendini beğenmişlikten soyunmayı öğretir’ (Toula-

Breyse, 2014: 78). Minimalist yaşam tarzı günümüzde birçok kişi tarafından benimsenmekle birlikte bazı kişiler tarafından yalnızca farklı bir pazarlama stratejisi olarak algılanmaktadır. Minimalizmi bir pazarlama stratejisi olarak ele alan kurumlar, minimalizm felsefesinin özüne zarar vermektedir. Düşünülenin aksine minimalizmin sadelikten kastı, kişilerin kendini modern hayattan soyutlaması, teknolojiyi reddetmesi değildir. Aksine minimalizm, modernizmin destekçilerinden biridir. Modern hayatın içindeki kentli insan da evinin her odasındaki, yaşamının her alanındaki yapacağı ayıklama ve sadeleştirme ile bu yaşam tarzını uygulamış olmaktadır. Daha az tüketen, daha az alışveriş yapan, mutluluğunu sahip olduklarına ya da olmadıklarına göre değerlendirmekten vazgeçen, giyeceği kıyafete seçenekleri daha az olduğu için daha kısa sürede karar veren, evinde kendisine daha fazla yer açan, daha sağlıklı beslenen, vücudundaki fazlalıklardan kurtulan, doğa ile bağlarını genişleten ve derinleştiren kişi kendisine bu yaşam tarzı içinde yer bulmaktadır (Altay vd, 2017: 1566). Bu koşullarda yaşamının amacı kişinin kendisini hayatın zevklerinden soyutlaması değil, aksine dürtüsel alışverişe, modanın koşulsuz takibine ve gereksiz eşyaların fazlalığına engel olarak, kişinin ihtiyaç duyduğu miktarlarla hayatını sürdürerek, elindekilerin ve çevresinin değerini daha iyi bilmesidir (Altay vd, 2017: 1568). Minimalist yaşam tarzı, kişinin hayatında nelerin gerekli olduğunu belirlemesini ve fazlasını hayatından çıkarma cesareti göstermesini amaçlayan bir süreçtir. İhtiyaç dışı olan birimler kişinin hayatından çıkarıldığında, odaklanılması gereken gerçekten önem arz eden durumlara daha çok zaman ayrılması mümkün olur. Minimalizm felsefesinin bir diğer amacı ise, bireylerin yaşadığı topluma duyduğu saygıyı arttırmak ve onu minimum düzeyde etkilemektir. Minimum düzeyde etkilemekten kasıt ise daha az katkıda bulunmak değil, dünyanın kaynaklarına saygı duymak, gereksiz tüketimden kaçınmak ve hayatın sürdürülebilirliğine katkıda bulunmaktır. Özet olarak hedef, bireylerin kendilerine ve doğaya daha mütevazı bir şekilde yaklaşmasıdır.

Minimalizmin Gelişimi

Minimalizm akımı başlangıçta kendisini sanat ve müzikte gösterse de ilerleyen zamanlarda hayatın her dalına girmiş ve bir yaşam biçimi haline gelmiştir. Temel anlamıyla sanat, zihinsel bir etkinliğin yanı sıra doğal bir yaratılıştan farklı olarak bir bilgiyi de belirtir. Minimalizm akımının kişilere aktarmak istediği bilgi ise, Mies Van Der Rohe'nin sözleriyle *az çoktur*. Sanat bağlamında Minimalizm, bir ressamın fırça darbelerini en aza indirmesi, bir müzisyenin bestelerini olabildiğince yalınlaştırması olarak açıklanabilir. Bu yaklaşımla amaç, ortaya çıkan sanat ürününü deneyimleyen kişilerin olduğu gibi anlayabilmesini sağlamaktır. Anlamda karmaşadan uzak duran tavrıyla Minimalizm, çoğu bireyin anlayabileceği bir dil kullanmaktadır. Duchamp, eserlerini herhangi bir nesnenin sanatsal karşılığını üretmek yerine kullandığı hazır nesnelerle oluşturması sebebiyle sanatta bir devrim gerçekleştirirken, aynı zamanda hem pratik hem de teorik olarak minimalist bir tavır sergileyerek büyük dikkat çekmiştir (Atakan, 2008: 53). Sanat bağlamında sergilenen bu gibi yaklaşımlar, Minimalizm'in günümüzde bulunduğu yere gelmesini sağlayan etkenlerden biridir. Minimalizm akımının bilinirliğini ve tercih edilmesini arttıran sebeplerden bir diğeri ise ekonomik krizdir. Günümüzün en büyük sorunlarından olan ekonomik kriz, dünya çapında insanların alım gücünü zayıflatmakta ve yaşam kalitesini düşürmektedir. Minimalizm başlarda her ne kadar zengin kesim tarafından ilgi görse de artık alım gücü düşük insanlar tarafından da tercih edilmektedir. Ekonomik seviyesi yüksek kesimin minimalizmi tercih sebebi yaşam alanlarını birçok şeyle doldurmaktansa, az ama öz, elegant eşyaları tercih etmekten geçiyordu. Ama ilerleyen yıllarda, artan ekonomik kriz sebebiyle, alım gücü kısıtlı fakat tarz sahibi insanlar tarafından da tercih edilmeye başlandı. Geri dönüşümün gün geçtikçe artması, sürdürülebilir çözümler üretme gayesinin hızlanması, insanların dünya çapında tükenmeye yüz tutmuş doğal kaynaklar hakkında bilinçlenmesi de minimalizmi etkileyen durumlardandır. Bu etkeni çevresel kaygı olarak adlandırmak mümkündür. Bu bilinçlenme hali kişileri çözüm üretmeye itmiştir. Minimalizm ise bu çözüm arama halini hayatın her alanına taşınmasına yardımcı olabilecek bir akımdır. Minimalizm'in günümüz dünyasının en önemli sorunlarından olan küresel ısınma, doğal kaynakların hızla tükenmesi, geri dönüştürülemeyen atıklara karşı "sürdürülebilirlik" yolunda kişisel çözümler/etkiler yapmayı destekleyen başka bir uzantısı da vardır (Atakan, 2008: 98). Minimalizmin sahip olduğu çevresel kaygı yalnızca geri dönüşüme yönelik değildir. Esas amaç, atık maddeleri en aza indirmek, geri dönüşüm için harcanacak

enerjiden de tasarruf etmektir. Yeni bir sanat eseri yaratmak için birçok hammaddeyi tüketmek yerine, var olandan yeni bir ürün ortaya çıkarmak önemli bir amaç gibi görünmektedir. Andy Goldsworthy, minimalist akımın önemli isimlerinden biri olarak, doğada bulduğu yaprak, taş ve odun gibi malzemeleri toplayıp, bu malzemeleri genellikle doğal ortamlarından ayırmadan yerinde oluşturduğu kompozisyonları fotoğraflamaktadır. Eserlerinde, sadeliğe verdiği önemi gözlemlemek oldukça mümkündür. Hayatın akışının ve bilgi dağılımının hızlanmasını, günümüzdeki teknolojik gelişmelere borçluyuz. Akla gelebilecek her konuda olduğu gibi, Minimalizm de günümüzdeki şöhretini teknolojiye borçludur. Bilgiye ulaşımın kolaylaşması, insanları dünyada olup biten olaylar hakkında da bilinçlendirmiştir. Önceki bölümlerde bahsedilen ekonomik kriz ve çevresel kaygı bunlara örnek olarak verilebilir. Elbette teknolojik gelişmelerin Minimalizme tek katkısı bilinirliğini arttırmak değildir. Gelişen teknoloji sayesinde, elektrikli ürünler ve makineler çok amaçlı hale getirilebilir olmuştur. Bu çok amaçlılık hali, insanların ellerinin altındaki kalabalığı azaltmıştır, yani minimize etmiştir. Eskiden alarm, saat, telefon, televizyon, kamera, defter, kalem, harita gibi farklı malzemeleri ayrı ayrı kullanırken, bunların hepsini tek bir akıllı telefonda toplamak mümkündür. Maalesef dünya üzerinde herkes aynı yaşam koşullarına sahip değildir. Birçok sebebi olan bu durum, sosyal bilincin artması sayesinde daha çok kişi tarafından fark edilmektedir. Bu sayede, bu soruna çözüm üretme çabasında olan kişi sayısı da her geçen gün artmaktadır. Bahsedilen tüm durumlara daha geniş bir bakış açısıyla bakıldığında, tüm bu başlıkların birbiriyle bağlantılı ve iç içe olduğu görülebilir. Birçok tasarımcı ve mühendis, ekonomik kriz ve kaynakların her geçen gün daha da azalması gibi sorunlara yönelik çözüm arayışları içerisinde. Minimalizm ise başlarda bu amaca yönelik doğmuş bir akım olmamasına rağmen, bu durumların çoğuna cevap olabilecek niteliktedir. Özkan Eroğlu'na göre, minimalizmin yarattığı bu radikal değişikliğin sebebi gittikçe artan teknolojinin yaratmaya başladığı sıkıcı kalabalığı dağıtmayı istemek olabirdi; çünkü hızla artan bütün oluşumlar karşısında toplumlar da yorulmaya başlamıştı ve bu hız insanları şaşkına çeviriyordu ve strese sokuyordu. Bu stresin ilacı da sakin ve düşünmeyi öğütleyen yapısıyla minimalizmdi (Eroğlu, 1998: 120).

Minimaliz ve Mekan

Minimalist tasarım ürünü olan mekân, kişiler tarafından eksik olarak algılanabilse de aslında durum bunun tam tersidir. Minimalist oluşumlara yol gösterici olan ünlü mimar ve tasarımcı Ludwig Mies van der Rohe, "Fakirlik, yoksunluk, eksiklik değildir. Minimalizm; aksine bilinçli bir tercihtir, zor olanı seçmektir, azla çok yapmaktır" sözleriyle açıkladığı minimalizm felsefesini ünlü "Less is more" sözüyle "Az çoktur" ifadesini kullanarak özetlemiştir (Islakoğlu, 2006: 16).

Mimaride minimalizmin, diğer minimalist sanat dallarında olduğu gibi çıkış noktası soyutlamadır. Temel biçimlerin seçilmesi, bir oranın formüle edilmesi, yalınlaştırma çabası ve sonucunda matematiksel bir düzene oturtulması, mimarlığın da soyutlamayla ilişkili olduğunu gösterir. Bu akımın bir diğer tasarım kriteri ise; en az malzemeyle, en yalın, en ekonomik ve en fonksiyonel sonuca ulaşmaktır. Koray Malhan'a göre işlev, Minimalizm'in kendini ifade etmek endişesinden arınmış, bağımsız özellikleri ile çatışan, belirleyici ve zorlayıcı bir unsur olmuştur (Malhan, 2003: 161). Minimalist mekân tasarımlarında, mekân ve objeler bir bütünü oluşturur. Eser yalnızca bir resim ya da heykel olmanın dışında tek başına bir nesnedir ve varlığı mekânla direkt ilişkilidir. Minimalizm akımı içerisinde Carl Andre, seçtiği tek tip nesnelerin her birini bir araya getirerek sıralamak, dizmek, yan yana - üst üste koymak veya çeşitli yönlerde yerleştirmek yoluyla bütünler elde ederek kaidesi olmayan çeşitli heykeller ve yerleştirme çalışmaları gerçekleştirmiştir. Malzeme olarak çoğunlukla bakır ve çinko plakaları ya da tuğla bloklarını seçen ve eserlerinde kullandığı bu gibi nesnelerin yapılarını bozmadan bir araya getiren sanatçının eserleri, yer düzleminde yatay olarak birleştirilmesi sebebiyle üzerine basılabilirlik veya dolaşılabilirlik özelliğiyle de minimalist anlayışa farklı bir özellik katmıştır (Döl ve Avşar, 2001: 6).

Minimalizmin mekânda uygulanmasına verilebilecek örneklerden biri minimalizmin öncülerinden olan Mies van der Rohe'nin Farnsworth'ın evidir. Bu evde mimar, resimlerden de anlaşılabileceği üzere, malzeme

seçimlerini minimumda tutmuş ve fonksiyona öncelik vermiştir (Resim 1). Gösterişe sebep olacak süslemelere yer vermeden, malzemeleri olduğu gibi kullanmış ve geometriyi de en yalın haline indirgemıştır.

Resim 1. Farnsworth House, Mies van der Rohe(1928-1930)

Günümüzde geçerliliğini ve cazibesini koruyan Minimalizm genel olarak, eserin içeriğinden çok biçimiyle taşıdığı öznel bir fikir veya bir mesaj taşımaktadır. Taşıdığı bu içerikleri, minimum sayıda renk, değer, biçim, çizgi, doku ve malzemeye indirgeyerek hazır nesneyi olduğu gibi var olan biçimi ile kullanma prensibiyle üretilmiş, geometrik şekil ya da biçimlerin basit ve sade olarak bir araya getirerek, bir ritmik eserler bütünü oluşturur (Erzen, 1991: 25).

Sonuç

Minimalizm akımının temel amacı, kişilere bu akım ışığı altında ortaya çıkan ürünleri ne olduğundan eksik ne de olduğundan fazla bir şekilde vermektir. Bu akımda abartmalara, gösterişe, olduğundan fazla gösterilmeye yer yoktur. Minimalizmde var olan seri üretim nesneleri sayesinde, insan biçimci ve temsilci sanattan, sanatsal soyutlanmalar sayesinde kurtulur. Burada tekrarlama, betimlemenin göstergesel mantığını yok ederek altüst etmeye çalışır (Foster, 2009: 97). Her geçen gün daha fazla insanın hayatına dokunmakta olan, 1960'larda ve 1970'lerde modernist heykel sanatına yeni bir boyut ve anlayış getiren Minimalizm'de, "gerçek mekânda, gerçek nesne" sergilemek düşüncesi hakimdir (Yılmaz, 2016:116). Minimalizmin kabul görmesinde; ekonomik kriz, sanat akımı, sosyal bilinç, teknolojik gelişmeler ve çevresel kaygı gibi sebepleri dışındaki en büyük etken, günümüz hayatının barındırdığı aşırı stres ve karmaşadır. Güncel teknolojik gelişmelerle her geçen gün daha da hızlanan hayat, insanların kişisel alanlarında sadeliğe ve yalınlığa ihtiyaç duymalarına sebep olmaktadır. Bu durumu birçok bağlamda en verimli şekilde karşılayacak akım ve tasarım biçimi ise minimalizmdir. Minimalizm kişilere yalnızca tasarım bağlamında destek olmakla kalmayıp, yeni bir yaşam felsefesi de sunmaktadır. Özünü zen felsefesinden alan bu yeni yaşam biçimi, kişilerin kendi gerçekliğine sahip çıkmalarının ve mutlu olmak için daha fazlasına ihtiyaç duymadıklarının altını çizmektedir. Bu akımla ilgili bilinçlenmenin her geçen gün daha da arttığını ve bunun sonucu olarak minimalist tasarımların ve minimalizm felsefesinin ying-yang gibi birbirlerini tamamladıklarını görmekteyiz. Birbirlerini güçlendirerek ve hayatta kalan, günümüze kadar gelmiş bu iki olgu, başka yaklaşımlara ilham olmakla kalmayıp kişilerin de hayatlarına ilham kaynağı olmuştur.

Kaynaklar

- Altay, Şule ve Özgündoğdu, Feyza. Yaşamdan Sanata, Sanattan Yaşama Akımlar. Ulakbilge 5.16 (Mayıs 2017): 1561-1575. <https://www.ulakbilge.com/makale/pdf/1502181009.pdf>
- Atakan, Nancy. Sanatta Alternatif Arayışlar. İzmir: Karakalem Kitabevi Yayınları, 2008.
- Başak, Rasim. Janteloven: Scandinavian SocialConformity, IKEA, Minimalism, and The Socialism of Design. Artuklu Sanat ve Beşerî Bilimler Dergisi 6 (2021): 159-185.
- Bedük, Didem. Bilgi/İletişim Çağı ve İç Mekân Tasarımı. Yayımlanmış Sanatta Yeterlik Tezi. İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi. 2003.

- Döl, Attila ve Avşar, Pelin. Minimalizm Akımı Kapsamında Nesne Anlayışının Yeniden Değerlendirilmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi* 10 (Güz 2013): 1-11. <https://www.idildergisi.com/makale/pdf/1382372198.pdf>
- Eroğlu, Ömer. Minimal Art (Minimalizm). *Yapı Dergisi* 199 (1998): 120-126.
- Erzen, Jale. Modernizm Sonrası Sanat. Plastik Sanatlar Derneği Yayını İstanbul, 1991.
- Foster, Hal. Gerçeğin Geri Dönüşü. Çev. Esin Hoşsucu. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2009.
- Germaner, Semra. 1960 Sonrası Sanat. İstanbul: Kabalcı, 1997.
- Islakoğlu, Pınar Mine. Mimarlıkta Minimalizm. *Ege Mimarlık Dergisi* 55 (2005): 14-19
- Karahan, Çağatay İnam. "Sanatta Çağdaş Bir Dönüm Noktası: Minimal Sanat". *SOBİAD* 5.11 (Mart 2015): 19-27
- Malhan, Faruk. Minimalizm. *Maison Française* 100 (2003): 161.
- O'Doherty, Brian. Beyaz Küpün İçinde. Çev. Ahu Antmen. İstanbul: Sel, 2010.
- Toula-Breyse, Jean-Luc. Zen. Ankara: Dost Kitapevi, 2008.
- Yılmaz, Serdar. 1950 Sonrası Sanat Akımlarının Gelişiminde Robert Rauschenberg'in Etkileri. *Dergipark* 1.10 (Mart 2016): 113-127
- URL 1: Girombelli apartment. Website: <https://minimalissimo.com/articles/girombelli-apartment> (Erişim tarihi: 29.07.2021)
- URL 2: What are the best minimalist pieces to listen to for those new to the minimalist style?. <https://www.quora.com/What-are-the-best-minimalist-pieces-to-listen-to-for-those-new-to-the-minimalist-style> (Erişim tarihi: 19.09.2021).
- URL3: Minimalizm Nedir? Nasıl Minimalist Olunur? Yaşam Felsefesi Hakkında Bilgiler. <https://paratic.com/minimalizm-nedir-minimalist-nasil-olunur/> (Erişim tarihi: 24.09.2021).
- URL 4: A Timeless Architectural Trend <https://natural-stone.company/minimalism-a-timeless-architectural-trend/> (Erişim Tarihi: 25.09.2021).

Görsel Kaynakçası

Resim 1: <https://natural-stone.company/minimalism-a-timeless-architectural-trend/>, (25.09.2021).

MINIMALISM PHILOSOPHY AND ITS REFLECTIONS ON SPACE

Nihan ÜNAL

ABSTRACT

Since the beginning of its time, minimalism had a wide range. Consciously or not minimalism had touched the life of many. This is why even though being unrelated to art, most of the people in the World knows about this art movement. The reason why minimalism touched many lives is the way it evolved to something more than just an art movement. It became a way of living a philosophy. Another reason for this philosophy to become this popular is because minimalism can be seen in many scales in life such as; art, design, philosophy, music and literature. This paper aims to analyse the minimalism movement, to enlighten the milestones of it, to research the process of its evolution and to understand how it became a philosophy and how this philosophy is reflected to spaces.

Keywords: Minimalism, philosophy space, perception